

VOORWOORD

Zoals je ziet staat in deze scharrelaar ook de Jaarvergadering van maart 2011 weer vermeld.

En bij de bestuursverkiezing zie je dat Klaas Compagner niet herkiesbaar is. Klaas heeft het te druk en beschikte niet over de nodige tijd om het nog een periode te doen. Helaas, maar gelukkig heeft het bestuur een nieuwe kandidaat gevonden nl. Jan Dons. Hij woont aan de Oude Rijksweg te Rouveen en is 36 jaar, dus daar kunnen we nog hopelijk lang mee verder.

Zoals je ziet is het verslag van vorig jaar, zoals gebruikelijk, al in deze scharrelaar vermeld.

In de volgende die meestal net voor de vergadering bij je in de bus valt zal het jaar verslag van de vereniging en van de werkgroepen MITS tijdig ingeleverd vermeldt staan.

Het is voor de werkgroepen weer een druk jaar geweest maar gelukkig hebben weer veel leden hun steentje bijgedragen om de natuur zo goed mogelijk te beschermen tegen de vele aanslagen en bedreigingen die er weer gedaan zijn. Want het is ook onze plicht om voor ons nageslacht een goed beschermde natuur achter te laten.

Gelukkig zijn er ook dit jaar weer een leuk aantal jeugdleden bijgekomen. Aan ons allen de taak om ze als ze wat ouder zijn ook dan te behouden voor de natuurbescherming, het zij bij ons hier of elders .

Dan wil ik nu nog ieder een goede Kerst en een goed 2011 toewensen en tot ziens op een van de activiteiten.

Jan Vos

- 29-11-2010 overleg Nb org. Reest en LO/DL.
- 06-12-2010 Ledencontactvergadering bij Kroko Multipunt, Heerenweg 42, IJhorst, 20.00 uur. Lezing Willem Kolvoort, presentatie onderwaterfotografie.
- 20-12-2010 Bestuursvergadering.
- 03-01-2011 Ledencontactvergadering bij Kroko Multipunt, Heerenweg 42, IJhorst 20.00 uur. Lezing wordt verzorgd door de plantenwerkgroep.
- 07-02-2011 Ledencontactvergadering bij Kroko Multipunt, Heerenweg 42, IJhorst, 20.00 uur. Lezing: Bob Boer over landschapsplan gem. Staphorst.
- 07-03-2011 Jaarvergadering bij Kroko Multipunt, Heerenweg 42, IJhorst, 20.00 uur.
- 14-03-2010 Nestkastcontroleursvergadering inforuimte SBB.
- 04-04-2011 Ledencontactvergadering bij Kroko Multipunt, Heerenweg 42, IJhorst, 20.00 uur. Lezing: Bertil Zoer over bevers in Drenthe.
- 16-04-2011 Start nestkastcontrole.
- 02-05-2011 Ledencontactvergadering bij Kroko Multipunt, Heerenweg 42, IJhorst, 20.00 uur.
- 06-06-2011 Ledencontactvergadering bij Kroko Multipunt, Heerenweg 42, IJhorst, 20.00 uur. Jacob van der Weele, plantenexcursie in het Reestdal.

JEUGDAGENDA

- 15-01-2011 Knutselmiddag, natuurfilm of quiz.
Uitreiking nieuwe programma's.
Aanvang 14.00 uur inforuimte SBB aan de Vijverweg.

AGENDA ALGEMENE LEDENVERGADERING
d.d. 7 maart 2011 Aanvang 20.00 uur

1. Opening
2. Ingekomen stukken
3. Notulen ledencontactvergadering d.d. 7 februari 2011
4. Notulen algemene ledenvergadering d.d. 1 maart 2010
(zie Scharrelaar Dec.)
5. Mededelingen
6. Jaarverslag secretaris (zie Scharrelaar febr.)
7. Jaarverslag penningmeester
8. Verslag kascommissie
9. Benoeming lid kascommissie
Jaap Padding (aftredend) Henk Kuiper
reservelid Erik Kroonenburg
10. Vaststelling contributie
11. Bestuursverkiezing
Aftredend: Gerard v/d Berg en Roelof Talen (herkiesbaar)
Klaas Compagner (aftredend)
Kandidaat: Jan Dons
Tegenkandidaten kunnen zich tot een week voor de algemene
ledenvergadering melden bij de voorzitter.
12. Werkgroepen
13. Wat komen gaat
14. Rondvraag
15. Pauze
16. Lezing
17. Sluiting

Verslag van de jaarvergadering gehouden op maandag 1 maart 2010 bij “Kroko”- Multi-Punt Heerenweg 42 te IJhorst

Aanwezig 30 personen.

Met kennisgeving afwezig; K.Compagner, A.Troost, H.Vos-Tuin.

De voorzitter heet een ieder hartelijk welkom en vraagt aandacht voor de te houden vrijwilligersreis op zaterdag 24 april a.s.

Mededelingen:

Er is vertraging opgetreden bij het jubileum boek. De Heer van der Valk die zijn hulp had toegezegd heeft deze weer ingetrokken. Hulp bij het samenstellen van dit boek is van harte welkom.

J. Nijboer heeft zich teruggetrokken uit de vereniging, en bedankt als lid.

Ingekomen stukken :

4). Ingekomen stukken

- Vogelbescherming - Vogelnieuws febr.2010
 - uitnodiging tentoonstelling Naturalis
 - per mail Nestkastonderzoek torenvalken
 - Provincie Overijssel - antwoordbrief visie Reestdal *1)
 - Provincie Drenthe - antwoordbrief visie Reestdal *2)
 - Gemeente Staphorst - kapvergunning “Witte Bergen” wordt opnieuw bekeken.
 - Vogelbescherming - uitnodiging opening vogeltrek 18-02-2010
- De gebruikelijke periodieken.

Notulen naar aanleiding van:

H. van Wijk maakt melding van inmiddels 7a 8 dode knobbelzwanen.

A. Lassche meldt dat er in Friesland 60 dode kerkuilen zijn aangetroffen.

B. Blaauw zegt dat oude boerderijen de meeste uilen hebben omdat daar vaak om het huis heen veel voedsel voor hen te halen valt- de wetenschap verdringt in deze de natuur. Ook vertelt Blaauw soms van de meest vreemde mensen een terugmelding krijgt, dit heeft met het systeem van terugmelde te maken wat momenteel gehanteerd wordt.

H. van Wijk beaamt dit en zegt dat je als ringer momenteel niets kunt invoeren.

Het voortstel om voor de jeugd een onder waterkijker aan te schaffen wordt aan hen voor gelegd.

Voor de in mei te houden natuurreis zijn inmiddels 32 belangstellenden, de verwachting is ruimschoots overtroffen.

De notulen van de algemene ledenvergadering worden zonder op- of aanmerkingen goedgekeurd.

Jaarverslag secretaris: H. van Wijk mist de veldwaarnemingen in de scharrelaar, maar deze waren niet binnen bij het type-werk voor de scharrelaar.

Jaarverslag penningmeester ; in verband met afwezig zijn van de penningmeester geeft de voorzitter een toelichting.

J. Huls meldt dat de verkoop van nestkasten aanmerkelijk meer is dan in voorgaande jaren de oorzaak is de gemeente waar voor een school bouw pakket zijn geleverd.

H. Bloemhof mist de inventarisatie lijst , maar hij wordt gerustgesteld deze lijst is er wel.

Kascommissie: O. van de Leij meldt dat er toegespitst op de balans steekproefsgewijs boekingen zij gecontroleerd en dat alles keurig in orde is bevonden, alles is volgens de kascommissie werkelijk perfect voor elkaar. Hierna wordt de penningmeester decharge verleend en bedankt voor zijn uitstekende werk.

O. van de Leij is aftredend en wordt bedankt door de voorzitter, hij wordt opgevolgd door H. Kuiper. J. Padding blijft zitten in de kascommissie en E. Kronenburg meldt zich spontaan als reserve-lid aan.

De contributie blijft gehandhaafd op het huidige niveau.

Daarna volgt de bestuursverkiezing P. van de Berg, J. Niehoff, E. Rolleman zijn allen aftredend en herkiesbaar. Zij allen worden unaniem herkozen met 29 stemmen,1 blanco stem.

Daarna wordt de vergadering vervolg met het gebruikelijke programma:

Werkgroepen;

- Jeugd -20-03-2010 is de schoonmaakdag.
-27-03-2010 komt Mark Schils vertellen over reptielen.
- Planten -18-02-2010 is er geen bezoek aan "Dickninge" gebracht maar is de bruine kuierroute gelopen. 20-02-2010 is de Flora dag bezocht.
-11-03-2010 opnieuw om 09.30 bij "Dickninge"
- Roofvogels -verslag staat in de Scharrelaar, er wordt met spanning uitgekeken naar het komende broedseizoen.
-22-03-2010 bijeenkomst van de kerkuilenwerkgroep N.W. Overijssel.

- Weidevogels - in de veldschuur is een vergadering van Horst en Maten, zij willen zich toeleggen op een wulpen onderzoek. a.s vrijdag is er bijeenkomst van de agrarische natuurvereniging genaamd "hulp voor de wulp".
- Vlinders - vorig jaar opnieuw begonnen ,3 mensen lopen routes . Start op 1 april.
Streng winter hoeft niet slecht te zijn.
- R.O. - er gaat 2000ha. uit nature 2000 onder andere de oost- en de westkant van de Postweg.
- Zoogdieren - Geen bijzonderheden.
- Redactie - de eerste Scharrelaar is uit, de volgende voor de bouwvak vakantie.
- Natuurreizen - 32 personen is de definitieve opgave.
- Nestkasten - 11 maart is de tweede bijeenkomst voor de controleurs.
Er wordt iemand gevraagd die gegevens in de computer kan invoeren.
A. Lassche zegt dat er een landelijk overzicht is wat ingevuld kan worden. Hij doet dit al langer voor de roofvogels , daarna volgt er een discussie hoe gegevens te verwerken.
H. van Wijk zegt dat er momenteel veel predatie is, nestkasten worden op de grond aangetroffen met het dak er af. Er wordt aan een marter gedacht.
- Ringwerk - L. Blaauw meldt dat dit zijn laatste jaar als ringer is, momenteel doet hij samen met H. Bloemhof. In december denkt Blaauw alles in te leveren.

Wat komen gaat;

- 01-03-10 Presentatie werkgroep Natuurreizen na de algm. Ledenver.
- 17-03-10 Boomfeestdag
- 20-03-10 Schoonmaakdag
- 27-03-10 Bestuursuitje Olde maten (Pieter) ong. 16.00 uur
- 03-04-10 Staphorstermarkt PR kraam
- 12-04-10 Hero Moorlag: presentatie over Reeën (Gerard)
- 24-04-10 Vrijwilligersreis.(Janny kijkt naar info) vertrek ong. 9.00 uur
Intakelijst op de lcv.
- 03-05-10 Presentatie IJsvogels (Gerard)
- 7/8-05 t/m 15-05-10 Excursiereis
- 24-05-10 Fietstocht 2e pinksterdag (Roelof vraagt Jan Dunnink)
- 07-06-10 Marc Schils AOC de Groene Welle: presentatie over adders (Jan)

27 t/m 29-08 Diversiteitenweekend SBB.(Scharrelaar/website/lcv)
18-09-10 1e Heidezuivering.
16-10-10 2e Heidezuivering
24-02-11 coördinatorenendag.

Rondvraag:

W. de Weerd vraagt waar de komende vrijwilligersreis naar toe gaat;” het Borkener Paradies” in Duitsland.

H. Kuiper merkt op dat in de agenda van de Scharrelaar voor 12-04 2010 niet de ledencontactvergadering wordt genoemd, wel het thema van de avond.

H. van Wijk vraagt aandacht voor de veldwaarnemingen.

Boeken die de vereniging gekregen heeft zijn geïnventariseerd, maar er is weinig belangstelling voor. De Nederlandse en Duitse boeken zijn genummerd de Engelse niet.

Dit alles staat in de info-ruimte van S.B.B., deze ruimte wordt binnenkort verhuurd, dus zal er een en ander opgeruimd behoren te worden.

V. Muller maakt een compliment aan de Fam. Kronenburg voor de hartelijke en gastvrije ontvangst, sinds de aanvang van de vergaderingen op deze locatie.

J. Dunnink is betrokken geweest bij de vondst van een manlijke sperwer die een gebroken vleugel bleek te hebben

De voorzitter meldt dat de vereniging in het bezit is van een 16 mm film-projector en vraagt zich af wie hier in geïnteresseerd is. Het apparaat staat momenteel bij J. Vos thuis.

De vergadering doet de suggestie om te verkopen of op marktplaats te zetten.

Hierna sluit de voorzitter het officiële gedeelte van de vergadering.

Na de pauze worden er dia's en foto's vertoond van vorige reizen en bijeenkomsten.

De tweede secretaris Geertje Zwiers
de voorzitter Jan Vos

INSECTENHOTEL MAKEN 2 OKTOBER 2010

Zaterdagmiddag 2 oktober was de opkomst groot voor het maken van een insectenhotel.

Bijna 50 kinderen werden er geteld.

Deze bijeenkomst werd georganiseerd door de jeugdafdeling van de natuur-
beschermingsvereniging IJhorst/Staphorst e.o.

Het was prachtig weer om buiten te werken. Na een korte uitleg over het nut
van een insectenhotel werden enkele voorbeelden getoond.

Hierna konden de kinderen aan de slag met de materialen zoals houten
plankjes voor de vorm en verschillende holle stengels voor de vulling van
het huisje.

Na 2 uur hard werken hadden alle kinderen met of zonder hulp een eigen
insectenhotel gemaakt.

Er was vele variaties ontstaan dit omdat de kinderen naar eigen inzicht de
huisjes hadden versierd met verschillende natuurlijke materialen.

Nadat gezamenlijk opgeruimd was kregen de kinderen nog een drinkbidon
en een appel mee.

Het was een geslaagde middag in de natuur waarbij de kinderen creatief
bezig zijn geweest met natuurlijke materialen.

Verschillende insecten kunnen nu in hun eigen “hotel” overwinteren.

Inleverdata kopij:

6 januari

5 mei

8 september

10 november

OVERZICHT VAN TERUGGEMELDE GERINGDE VOGELS UIT DE REGIO

- BONTE Vliegenvanger** nr. AK 95.332, geringd op 28-05-2006 als nestjong niet vliegvlug te Reindersveld, Echten in nk. 035-022. op 30-06-2010 2e kj. man gecontroleerd te Westerveld, Dwingeloo, C. Both, Haren. Afstand 15 km.
- BONTE Vliegenvanger** nr. AL 71.509, geringd op 26-05-2006 als nestjong in boswachterij Staphorst, K. Koobs in nk. 021-1115. op 21-05-2010 na 2kj. in nk. in boswachterij Ruinen, Echten, De Wolden gecontroleerd, C. Both. Afstand 13 km.
- BONTE Vliegenvanger** nr. AL 75.223, geringd op 26-05-2007 in nk. 023-1509, 't Schot, Ter Haarswegje als nestjong. op 17-05-2010 vrouw na 1 kj. Oude Wille, Westerveld. Afstand 27 km, C Both.
- BONTE Vliegenvanger** nr. AL 75330, geringd als nestjong niet vliegvlug te boswachterij Staphorst, Kievitshaarweg, nk. 011-0378. op 21-05-2010 vrouw na 1 kj. gecontroleerd te Pesserweg 2, Echten. boswachterij Ruinen. Afstand 12 km, C. Both.
- BONTE Vliegenvanger** nr. AL 78209, geringd als nestjong niet vliegvlug te boswachterij Staphorst, nk. 018-1071, Bult-Talen op 31-05-2008. op 15-05-2010 vrouw na 2 kj. gecontroleerd te Pesserweg 2, Echten. Afstand 13 km, Both.
- BONTE Vliegenvanger** nr. AN 64177, geringd nestjong niet vliegvlug, boswachterij Staphorst in nk 009-0575, Punthorst op 23-05-2007. op 19-05-2010 vrouw na 2 kj. gecontroleerd te Pesserweg 2, Echten. Afstand 13 km.

- BONTE VLIEGENVANGER** nr. AN64761, geringd nestjong, boswachterij Staphorst in nk. 009-0553. van Wijk/Padding op 30-05-2007. op 24-05-2010 gecontroleerd te Appelscha, Aekingerzand. 35 km, C. Both.
- BONTE VLIEGENVANGER** nr. AN 65218, geringd na kj. te boswachterij Staphorst in nk. 007-0156, Egb. Tuin op 10-05-2008. op 06-06-2010 gecontroleerd te Hof van Twente te Markelo, Weldam, nk. Z8. Afstand 50 km.
- BONTE VLIEGENVANGER** nr. AN 65360, geringd vrouw na 1 kj. in boswachterij Staphorst, nk. 006-1338, Th. Tuin op 12-05-2008. op 17-05-2010 vrouw na 2e kj. Pes-serweg 2, Echten gecontroleerd. 13 km, C. Both.
- BONTE VLIEGENVANGER** nr. AN 66958, geringd op 27-05-2008 te boswachterij Staphorst, nk 003-0138, H.Mulder als nestjong. op 27-05-2010 te Dwingelderzand, Dwingeloo na 2 kj. gecontroleerd, C. Both. Afstand 21 km.
- BONTE VLIEGENVANGER** nr. AN 67400, geringd 02-06-2008 te Plagenborgh, IJhorst als nestjong in nk. 033-005, Lassche. op 30-04-2010 te Lheebroekerzand, Dwingeloo gecontroleerd. Afstand 23 km, C. Both.
- BONTE VLIEGENVANGER** nr. AN67791, geringd nestjong op 04-06-2008 in boswachterij Staphorst, nk 052-1618, Kl. Visser. op 29-05-2010 gecontroleerd te Lheebroekerzand, Dwingeloo als man na 2kj. Afstand 26 km, C. Both.
- BONTE VLIEGENVANGER** nr. AP 28116, geringd als nestjong op 30-05-2008 in boswachterij Staphorst, nk. 019-702, B. Witte. op 25-05-2010 na 1 kj. vrouw gecontroleerd in nestkast 26, Noordwolde. Afstand 29 km, Bredenbeek.
- BONTE VLIEGENVANGER** nr. AP 26555, geringd als nestjong in nk. 017-0945, J. Nijboer, boswachterij Staphorst Kievitshaar. op 24-04-2010 gecontroleerd, vrouw na 1 kj. te Lheebroekerzand, Dwingeloo, C. Both. Afstand 25 km.
- BONTE VLIEGENVANGER** nr. AP 26947, geringd als nestjong op 07-06-2008 in boswachterij Staphorst, Kievitshaar, in nk. 021-1151, Kl. Koobs. op 30-04-2010 te Lheebroekerzand, Dwingeloo gecontroleerd man na 2 kj. Afstand 24 km, C. Both.

- BONTE Vliegenvanger** nr. AP 27528, geringd als vrouw na 1 kj. boswachterij Staphorst in nk 017-092, L. Esselbrugge. op 03-06-2020 gecontroleerd als vrouw na 2 kj. Pesserweg 2, Echten. 13 km, C. Both.
- BONTE Vliegenvanger** nr. AP 27845, geringd als nestjong op 20-05-2009 te boswachterij Staphorst in nk 018-1049, Bult/Talen. op 21-05-2010 gecontroleerd als 2e kj. (Na) Schapendrift, Dwingeloo. 19 km, C. Both.
- BONTE Vliegenvanger** nr. AS 52291, geringd als nestjong op 07-06-2009 boswachterij Staphorst in nk. 009-0529. op 10-05-2010 gecontroleerd, vrouw na 2 kj, N855,5, Lange Veen, Dwingeloo. Afstand 23 km, C. Both.
- BONTE Vliegenvanger** nr. AS 53186, geringd nestjong op 25-05-2009 boswachterij Staphorst in nk. 004-766, familie Douma. op 22-05-2010 gecontroleerd, vrouw na 1 j. Hof van Twente, schaaapskooi Borkeld, Markelo. Afstand 42 km, B.G. Nijeboer.
- BONTE Vliegenvanger** nr. AS 53204, geringd op 25-05-09 boswachterij Staphorst als nestjong nk. 011-0329, wijlen Jan Hoeve. op 28-05-2010 gecontroleerd, Torenlaan, Diever na 1 kj. Afstand 26 km, C. Both.
- PIMPELMEES** nr. AL 76683, geringd als nestjong te IJhorst, Carstenvan, nk. 026-0068, K. Tissing/Arend Muller. op 27-05-2010 tegen glas, dood gevlogen te IJhorst, Kerkweg.
- PIMPELMEES** nr. AN 63474, geringd 16-05-2007 in boswachterij Staphorst in nk. 008-1357 als nestjong, Jan Compagner. op 20-03-2010 na 2e kj. gecontroleerd in mistnet, Paalweg 8-12, Venlo. Afstand 140 km, J.W.J. Beurkens.
- KOOLMEES** nr. V.316507, geringd nestjong op 27-05-2006 in boswachterij Staphorst, nk 023-1534a, 't Schot. op 07-07-2010 dood gevonden De Wijk, de Vos van Steenwijkstraat 1. Afstand 2 km. Korter dan een week dood. Jac. Mussche.
- KOOLMEES** nr. V 401042, geringd nestjong in nk. 0133-0012, Harry van Wijk op 13-05-2008. op 23-05-2010 dood gevonden, alleen ring, Sparrenlaan 52-72, IJhorst. Afstand 1 km.

KOOLMEES nr. V.402395, geringd op 28-05-08 nestjong IJhorster Kerkweg 14, J. Mussche.

op 07-05-2010 dood in nestkast nr. 011-0320, boswachterij Staphorst, korter dan 1 week. Jan Huls.

KOOLMEES nr. V.402841, geringd nestjong op 15-05-2009 in nk. 006-1327, boswachterij Staphorst, Th. Tuin.

op 10-05-2010 gecontroleerd, gevangen te Harderwijk, Collendoorn, Venneweg. Afstand 21 km, W.A. Tolman, Hardenberg.

KOOLMEES nr. V.404.522, geringd op 31-05-2008 te boswachterij Staphorst, nk 012-0459, Br. v. Nierop.

op 02-03-2010 man 2e kj. Westerveld, Dwingeloo. Zat in nestkast, levend. Afstand 23 km, Jac. Mussche.

KOOLMEES nr. V.404830, geringd op 15-05-2009 geringd als nestjong te Punthorst, Kanlaan 1-15.

Ring gevonden in braakbal sperwer op 29-05-2010, Kampweg, boswachterij Staphorst, ref. Jan Dunnink.

KOOLMEES nr. V.404956, geringd op 15-05-2009 vrouw, 2e kj. te boswachterij Staphorst in nk. 017-0921, Loes Esselbrugge.

op 18-03-2010 na 2e kj. dood in nestkast, Jac. Mussche.

SPERWER nr. 3.646622, geringd op 15-05-2007 boswachterij Staphorst in vak 3.

op 21-09-2010 dood op gazon te Baarn, Ferdinand Huycklaan 1-51, S.W. v.d. Ent, Rozenstraat 31, Baarn, 81 km.

STEENUIL nr. 3.596999, geringd op 24-05-2005 als nestjong te Koe-kange.

op 13-05-2006 gecontroleerd in kast te Vledders 16, Ruinen, Erwin Bruuisema. Afstand 8 km.

STEENUIL nr. 3.597150, geringd op 15-06-2004 als pull (nestjong) in kast 211, Lankhorsterweg 8, Staphorst (Henk Kuiper).

op 15-05-2010 gecontroleerd, vrouw te Eemster 25-31, Dwingeloo, losgelaten door niet-ringer Erwin Bruuisema, Diever. Afstand 22 km.

STEENUIL nr. 3.646.806, geringd op 03-06-2008 als nestjong Zuidwoldigerweg 32, Echten.

op 17-09-2010 gecontroleerd door Fred van Vemden in nestkast. Afstand 7 km.

STEENUIL nr. 3.646.806, geringd op 03-06-2008 als nestjong te Zuidwoldigerweg 32, Echten, Jac. Mussche.

op 23-12-2009 gecontroleerd in nestkast Armweide 5, Ruinen, Erwin Bruuisema, 7 km.

STEENUIL nr. 3.639.795, geringd op 26-05-2007 te Eemster als nestjong, F. van Vemden.

op 14-05-2010 gecontroleerd in nestkast 211, Lankhorsterweg, H. Kuiper. Afstand 23 km.

STEENUIL nr. 3.646653, geringd 04-06-2007 als nestjong te Wemmenhoveweg 2-8, Zuidwolde, Jac. Mussche.

op 12-05-2010 vrouw gecontroleerd, Armweide 45, Ruinen. Afstand 13 km, Erwin Bruuisema.

STEENUIL nr. 3.646.809, geringd op 03-06-2008 als nestjong Het Oosterveld, Zuidwolde, Ten Arlo.

op 12-05-2010 gecontroleerd in nestkast, vrouw nestkast Blanken 6, Ruinen door niet-ringer. Afstand 10 km.

STEENUIL nr. 3.665.832, geringd op 30-05-2008 in kast 232 O.R.Weg 335, Staphorst, Jac. Mussche.

op 09-01-2010 gecontroleerd te Het Steegje, Ansen door Erwin Bruuinsma, Diever. Afstand 19 km.

STEENUIL nr. 3.665.708, geringd op 02-06-2008 als nestjong in nestkast Aa 02, F. van Vemden.

op 15-05-2010 gecontroleerd, vrouw Brakenweg no. 9, Aalten. Afstand 98 km, R. van Haxen, Winterswijk.

STEENUIL nr. 3.670.176, geringd op 11-06-2009 als nestjong te Daltsen, kast 258, A. Reurdink, Middeldijk 57.

op 30-04-2010 gecontroleerd, vrouw Haansweg 13, Raalte. Afstand 1 km, E.A.M. Blanke.

STEENUIL nr. 3.675.627, geringd op 19-06-2009 als nestjong te Ansen, kast RA 05.

op 06-01-2010 Hees 21, Ruinen gecontroleerd in nkast. Afstand 5 km, Erwin Bruuisema.

TORENVALK nr. 3.596.386, geringd op 15-06-2002 als nestjong te Berkenland, Eibergen, Gld. A. Meenink.

op 28-12-2003 treinslachtoffer Herftenlaan, Zwolle treinslachtoffer. Afstand 59 km, Jac. Mussche.

TORENVALK nr. 3.639.691, geringd op 02-06-2007 als nestjong in kast 002, Bid en Werk, Zwartewaterland ref. Klaas Harink.

op 03-03-2010 als 2 jr man gecontroleerd te Hogenbergweg, Zwartewaterland. Afstand 3 km. Jan van Dijk, Zwolle.

TORENVALK nr. 3.670.146, geringd op 12-06-2009 als nestjong kast 't-Bergje, mevr. Schuurman, Hardenberg (Jan van Buren).

op 23-12-2009 vers dood gevonden, Carel Leemhuis te Overschild, Groningen. Afstand 72 km.

- KERKUIL** nr. 5-256.328, geringd op 25-06-2009 als pull te Oud Avereest, Hardenberg (Jan van Buren). op 08-06-2010 treinslachtoffer te Lorentzpad, Barendrecht te Dreischor, B.A. Pont. Afstand 150 km.
- KERKUIL** nr. 5-256.334, geringd op 25-06-2009 als nestjong Hoofdweg 22-26, Balkbrug, kast J. v.d. Bosch (Jan van Buren). op 08-02-2010 dood gevonden, verhongerd, verzwakt Ommerkanaal 28H, Spijkerman, Lepelaarweg 52, Dedemsvaart. Afstand 9 km.
- KERKUIL** nr. 5.403.627, geringd op 25-06-2007 als nestjong kast Wolddijk 2.24, Ruinerwold. op 18-03-2008 na 1 kj. verhongerd te Meppel. Afstand 4 km. A. Meenink, Neede.
- KERKUIL** nr. 5.409.921, geringd op 13-07-2009 als nestjong Paltheweg 4, Dalfsen (Jac. Mussche). op 12-03-2010 verkeersslachtoffer N48, Ommen. Afstand 8 km (J. Bouman, Beerzerveld).
- KERKUIL** nr. 5.409.929, geringd op 13-07-2009 als nestjong Zwartjelandweg 1-2, Dalfsen (Jac. Mussche). op 13-01-2010 dood door kou te Hoogeveen, Stephensonstraat 35-39. Afstand 27 km.
- KERKUIL** nr. 5.437969, geringd op 01-07-2008 pull in nk. 208, IJhorst, Jac. Mussche. (vh. J.M. Schiphorst). op 16-11-2008 dood, verward in doornen Vossenweg 1, Hellendoorn. Afstand 30 km, A. Meenink, Neede.
- KERKUIL** nr. 5.437.994, geringd op 13-06-2009 als nestjong in kast J. Bouwman, Hamingen, Klaas Harink. op 05-02-2010 dood, verhongerd, Sneek, Offingawier, Friesland. Afstand 50 km, A.J. Brink, Beetsterzwaag.
- KERKUIL** nr. 5.438.284, geringd op 16-06-2009 als nestjong kast Blijdenstein 9, Ruinerwold, kast Nijland. op 29-05-2010 alleen poot gevonden E232, Hoogeveen door Jacob en Marianne Boskma, Hoogeveen. Afstand 14 km.
- KERKUIL** nr. 5.438-285, geringd op 16-06-2009 als nestjong kast Nijland, Weidenweg, Ruinerwold. op 04-02-2010 dood gevonden, binnengevlogen Verlengde Hoogeveen-sevaart 15-23, Zwinderen. Afstand 30 km, Henk Huizing, Gees.

BUIZERD nr. 6.124.720, geringd op 28-05-2005 als nestjong te Staphorst, Scholenland, ref. Klaas Harink.	op 03-04-2010 dood, verhongerd, verzwakt Moelenpad 2, Dalfsen bij stuw in de waterlossing. Afstand 7 km.
OOIEVAAR nr. 2425, geringd als nestjong te Werkhorst op 08-06-2002.	op 15-05-2009 gecontroleerd in nest Hoge Linthorst, mevr. Enters. Afstand 6 km.
OOIEVAAR nr. 2429, geringd als nestjong te Werkhorst op 13-06-1995.	op 15 mei 2009 gecontroleerd door mevr. Enters, Emmen nest Hooyersteeg, Koekange. Afstand 4 km.
OOIEVAAR nr. 2448, geringd op 15 juli 1998 paalnest Commissieweg 24, Haalweide, De Wijk als nestjong.	op 15-05-2009 gecontroleerd, man in nest Veldhuisweg, IJhorst, Mevr. Enters, Emmen. Afstand 5 km.

Dit was dan de oogst van de laatste maanden.
Graag tot de volgende keer.

De coördinator

AFKORTINGEN TERUGMELDINGEN

1e kj	= 1e kalenderjaar, vogel tot een jaar oud
> 1 kj	= na 1 kalenderjaar, vogel is in ieder geval ouder dan een kalenderjaar.
Adult	= volwassen vogel
Juveniel	= jonge vogel
VI.vl.	= vliegvlug, vogel staat op punt van uitvliegen.
Nk 0090510	= nestkastnummer. De 1e drie cijfers geven het route nummer aan. De laatste vier het nummer van de nestkast.
SU 123	= Steenuilkast gevolgd door nummer.
TV 123	= Torenvalkkast gevolgd door nummer.
VT	= Vogeltrekstation

WILDE NARCIS EEN MEERTBLEUIER IN APRIL

De Narcis is een veel gekweekt bolgewas waarvan allerlei soorten en cultivars verkrijgbaar zijn. De Trompetnarcis is daarbij van oudsher de bekendste en meest gekweekte vorm. Minder bekend is dat de Narcis oorspronkelijk inheems is in ons land.

De wilde vorm van de Narcis (*Narcissus pseudonarcissus*) is één van de zeldzaamste soorten van de Nederlandse flora. Ze komt nog maar op een paar oorspronkelijke groeiplaatsen voor, het meest nog in Zuid-Limburg. Daar zijn de laatste jaren, dankzij gericht onderzoek, weer verschillende groeiplaatsen herontdekt. Vroeger moet deze Narcis in Drenthe en aangrenzend Friesland en Overijssel behoorlijk algemeen zijn geweest. Het grote aantal Drentse dialectnamen voor de Wilde narcis (Tieloos, Tijloos, Paosbloem, Meertbleuier, Meertbloem en Boerengeelegien) is wat dat betreft veelzeggend.

In 1939 trok het voorkomen van Wilde narcissen in de boerentuinen van Drenthe de aandacht van de bioloog Beijerinck. Hij trof ze vooral aan op erven en in boomgaarden van een aantal streekdorpen in Zuidwest Drenthe en aangrenzend Friesland. Beijerinck veronderstelde dat de Wilde narcis oorspronkelijk inheems was in de beekdalen en daarvandaan in cultuur was genomen.

De wilde vorm is lastig te onderscheiden van de tuinvormen. Beijerinck geeft een helder signalement: 'Deze tijlozen hebben min of meer knikkende of zijwaarts afstaande bloemen van 5-6 centimeter in diameter, waarvan de kroonslippen veelal iets lichter geel getint zijn dan de dooiergele bijkroon of trompet, die ongeveer even lang is als de kroonslippen. De bloemen steken niet of weinig boven de blauwgroene, smal lintvormige, 0.5 – 1.5 centimeter brede bladeren uit. De planten zijn duidelijk kleiner dan die der gekweekte en later bloeiende trompetnarcissen.'

Leden van de Werkgroep Florakartering Drenthe en FLORON waren benieuwd naar het actuele voorkomen van Wilde narcissen in Drenthe. Daarom hebben zij in het vroege voorjaar van 2009 en 2010 het oorspronkelijke bolwerk van de Wilde narcis in de omgeving van Nijeveen en Ruinerwold op de fiets doorkruist. Weliswaar blijken er gaten te vallen in het historische verspreidingsbeeld, maar toch konden gelukkig nog heel wat groeiplaatsen worden teruggevonden. De Wilde narcis weet zich dus al meer dan 100 jaar te handhaven in boerentuinen van Zuidwest Drenthe.

Tekst: Edwin Dijkhuis en Wout van der Slikke, FLORON

Bron: Beijerinck, W. (1957): De vroegbloeiende Tijlozen (*Narcissus pseudonarcissus* L.) in ZW-Drente en ZO-Friesland. De Levende Natuur 60(12): 283-288

Foto: Jan Paasman

Naschrift Plantenwerkgroep:

In de Nederlandse Oecologische Flora, deel 5, staat op blz. 10 o.a.:

“In Nederland werd zij evenals verscheidene andere bolgewassen lange tijd als verwilderde plant beschouwd, hoewel zij al in de 17de eeuw door Henricus Bruman als wilde plant uit de omgeving van Zwolle opgegeven was. Een aantal oudere vondsten in de oostelijke helft van het land betreft terreinen die geen enkele aanleiding geven aan verwildering te denken. Recent behoort de

Wilde narcis als wilde plant tot de zeldzaamste leden van de Nederlandse flora. Vroeger moet zij vooral in Noordoost-Nederland aanzienlijk gewoner geweest zijn. In sommige streken groeien in boerentuintjes en boomgaarden Narcissen met tweekleurig gele bloemen. Bij onderzoek bleek dat deze ooit waren overgeplant uit graslanden in de omgeving. Aldus kon een deel van het vroegere voorkomen van Wilde narcis in het wild worden gereconstrueerd. De grondigheid waarmee Wilde narcis van haar vroegere groeiplaatsen verwijderd is, heeft wellicht niet alleen met de esthetische kwaliteiten van de plant te maken maar ook met haar giftigheid, die voor het vee een mogelijk gevaar inhield, ook al worden zij in de regel door de dieren met rust gelaten.

Van de delen van Noordoost-Nederland waar Wilde narcis in haar natuurlijke (niet door cultuur veranderde) gedaante bij boerderijen voorkomt, strekt het grootste aaneengesloten gebied zich van Noordwest-Overijssel door Zuidwest-Drenthe tot oostelijk Friesland. Steeds betreft het randen van beekdalen en/of overgangen van zand- en leem- naar laagveengebieden.”

Het is bekend dat de Wilde narcis nu nog voorkomt in Rouveen en mogelijk ook in Staphorst. De laatste jaren neemt het voorkomen in Rouveen af door o.a. het moderniseren van tuinen. Het aantal gekweekte soorten neemt toe ten koste van de oorspronkelijke Wilde narcis. Als Plantenwerkgroep willen we dit graag veranderen en daarom deze groeiplaatsen allereerst in kaart brengen. Daartoe gaan wij enkele donderdagmorgens op de fiets op pad. De start is steeds om 9.30 uur vanaf de carpoolplaats De Lichtmis. Wij willen beginnen op 24 maart 2011 en vervolgen op 31 maart 2011 en 7 april 2011 en zonodig de donderdagmorgen(s) daarna.

Weet u Wilde narcissen te staan, geef dit dan a.u.b. aan ons door met de exacte groeiplaats (adres), het liefst per email.

Plantenwerkgroep, Jan Paasman, Iepenlaan 7, 7707 BB Balkbrug
tel. 0523-657371, email: plantenwerkgroep@hotmail.com of
plantenwerkgroep@home.nl

NESTKASTVERSLAG 2010 BOMERTSWIJK

Vogelsoort	broedsels 1e + 2e broed	Succesvol	Mislukt	Aantal eieren	Aantal jongen	Datum 1e ei
Koolmees	20 + 7	24	3	191	120	12 april
Pimpelmees	7	7		75	63	12 april
Bonte vliegen- vanger	5	5		34	30	29 april
Boomklever	2	2		15	14	7 april
Roodborst	1	1		6	6	?
Glanskop	1	1		9	9	12 april
Totaal	43	40	3	330	242	

Aantal nestkasten 37, bezettingspercentage 100%.

Dit jaar geen geval van pokken vastgesteld bij de broedende koolmezen.

Wel in vergelijking met andere jaren nogal wat dode jongen. Misschien dat dit te maken heeft met het koude weer in mei. Door de lage temperatuur waren er weinig rupsen op het moment dat er jongen waren.

Harry van Wijk

NESTKASTVERSLAG 2010 VOSSENBURCHT

Vogelsoort	broedsels 1e + 2e broed	Succesvol	Mislukt	Aantal eieren	Aantal jongen	Datum 1e ei
Koolmees	28 + 12	26	14	265	131	12 april
Pimpelmees	17 + 2	15	4	191	133	12 april
Bonte vliegen- vanger	8	8		52	48	30 april
Boomklever	1	1		8	8	n.b.
Glanskop	2	1	1	13	7	16 april
Totaal	70	51	19	330	242	

Aantal nestkasten 63 waarvan er 67 waren bezet.

Vooral de koolmezen hebben het dit jaar slecht gedaan. Veel dode jongen en verlaten legfels.

Ook een aantal gevallen van loze broedels gehad. Vogel werd een aantal controles broedend aangetroffen maar achteraf bleek dat er geen eieren in het nest lagen.

De boomklever was met 1 broedgeval vertegenwoordigd. Het paartje wat jarenlang in nk 6 had gezeten zat nu verderop in een “particuliere” nestkast te broeden. Deze kasten worden al een aantal jaren niet meer meegenomen in het overzicht.

Harry van Wijk & Jaap Padding

VELDWAARNEMINGEN

Datum	Soort:	Plaats:	Waarnemer(s)
Vogels:			
06-03-2010	Smient	Rouveen, Hooiweg, in zuig gat enkele honderden	P. Hulst
06-03-2010	Scholekster	Rouveen, Hooiweg ± 100 exempl. Langs zuig gat	P. Hulst
06-03-2010	Witte Kwikstaart	Rouveen, Postweg (4 exempl.)	P. Hulst
18-03-2010	Grutto	Rouveen, Postweg	P. Hulst
01-04-2010	Boerenwaluw	Staphorst, Gorterlaan	P. Hulst
28-04-2010	Nachtegaal	Rouveen, Zwartewater Kloosterweg. Gehoord bij kijkhut	P. Hulst
20-05-2010	Witgesterde Blauwborst	Rouveen, Postweg, bij trek gat	P. Hulst
24-05-2010	Beflijster	Rouveen, Postweg	C. J. Hulst
Juni 2010	Grutto	Staphorst, weiland nabij Rienkskanaal. In één nacht verdwenen er 14 gruttonesten. Gedacht wordt aan een vos.	Van Dalfsen jr.
21-07-2010	Patrijs	Staphorst, Gorterlaan. ± 10 stuks. Vermoedelijk paartje met jongen	Fam. P. Hulst

Datum	Soort:	Plaats:	Waarnemer(s)
13-09-2010	Roodborsttapuit ♂	Bosw. Staphorst, Ganzeplass	Harry van Wijk
04-10-2010	Kleine Bonte Specht	Bosw. Staphorst vak 30c	Harry van Wijk
19-10-2010	Groene Specht 	2 exempl. De Wijk, Korfbalveld Roreko.	Jenneke Lankhorst, Fenneke Smits en Jan Vos
21-10-2010	Groene Specht	Staphorst, Lommertsteeg	Jan Dunnink
21-10-2010	Kleine Bonte Specht	Staphorst, Gortelraan, parkeerplaats SBB	Jan Dunnink
25-10-2010	Groene Specht	IJhorst, Heerenweg 76	Henriët Tissing
26-10-2010	Grote Zilverreiger	Wanneperveen, Veldweg 2 exempl. Afzonderlijk	Roelof Talen
29-10-2010	Grote Bonte Specht 	Ruinerwold, Oosteinde 20	G. Zwiers & E. Meekhof
09-11-2010	Grote Bonte Specht	Staphorst, Pottieserf	Jan Dunnink
Okt/nov 2010	Grote Bonte Specht	Staphorst, Lankhorsterweg diverse keren in de tuin	Hendrikje en Jan Vos.
Reptielen:			
13-09-2010	Adder	Bosw. Staphorst, Zoere Grachten	Anton Schuring

Datum	Soort:	Plaats:	Waarnemer(s)
Zoogdieren:			
04-06-2010	Vos 	Staphorst, Postweg	C. J. Hulst
08-10-2010	Eekhoorn 	IJhorst, Dennenlaan In de voortuin	Harry van Wijk, Jaap Padding
15-10-2010	Eekhoorn	Bosw. Staphorst, Oude Leidijk	Bertus van Spijkeren
21-10-2010	Das	IJhorst, Veldhuisweg Verkeersslachtoffer	Rudy Eshuis
25-10-2010	Eekhoorn	De Wijk, Dickninge	Geertje Zwiers en Barbara vd Brink
08-11-2010	Das ♀	Balkbrug, Westenhuizing- erweg. Verkeersslachtoffer, verm. Al een week dood	Harm Bloemhof
08-11-2010	Das ♀	De Stapel, verkeersslachtoffer	Willem Bouwman
Paddestoelen:			
09-08-2010	Kleine Stinkzwam	Rouveen, Postweg	P. Hulst
Vlinders:			
08-04-2010	Oranjetipje	Rouveen, Postweg	P. Hulst

NATUURREIS NAAR NOORDOOST POLEN VAN 7 TOT EN MET 15 MEI 2010

Dag 1: vrijdag 7 mei

We vertrekken met 31 personen om 7.00 uur vanaf hotel Waanders voor een natuur- en culturreis naar Noordoost-Polen met als eindbestemming hotel Skarpa in Sejny nabij de Litouwse grens. Ook ditmaal reizen we met een luxe touringcar van Lions Car uit Zaltbommel en onze voortreffelijke chauffeur is Arie van Uden.

Deze eerste dag gaat de reis via Hannover, Berlijn naar Poznan in Polen. Om 12.30 uur passeren wij de voormalige grens tussen West en Oost-Duitsland.

In het voormalige Oost-Duitsland glijden velden bloeiend koolzaad aan ons voorbij. Na het passeren van de Poolse grens zien wij dat sinds onze eerste reis naar Polen in 1994 veel is veranderd. Er wordt heel veel aan de weg gewerkt en op elke nieuw aangelegde autoweg wordt tol geheven. Wat in het bijzonder opvalt zijn de vele maretakken. De **maretak** (*Viscum album*) is een groenblijvende plant uit de sandelhoutfamilie (*Santalaceae*). De plant leeft op bomen. Het is een halfparasiet: voor water en zouten is de plant afhankelijk van zijn gastheer. De maretak wordt ook mistletoe, mistel of vogellijm genoemd. In Nederland is de soort wettelijk beschermd. De maretak wordt thans ook met succes gekweekt.

Rond 19.30 uur komen wij aan in ons overnachtinghotel: Delicjusz in Poznan, waar een uitgebreid diner voor ons gereed staat.

Dag 2: zaterdag 8 mei

De meesten hadden goed geslapen na de 1^e lange dag in de bus. Vanaf 's morgens 7.00 uur konden we ontbijten in de mooie ruime eetzaal van hotel Delicjusz.

Omdat niet goed duidelijk was hoe het met de lunchpakketten ging, hadden de meesten in de eetzaal al een pakketje samengesteld en ingepakt.

Vlak voor het vertrek met de bus kwamen we erachter, dat de lunchpakketten klaar stonden in de hal van het hotel. Die hebben we ook maar meegenomen, dus was er genoeg te eten in de bus.

We vertrokken om precies 8.00 uur, zoals de vorige dag was afgesproken. Omdat we in eerste instantie langs een snelweg reden, tot Todz reden we over een gloednieuwe 4-baans snelweg, is van dit deel van de reis niet veel interessants te vertellen.

Om ongeveer 10.00 uur kwam de zon tevoorschijn. Tot die tijd hadden we al heel wat regen gehad.

Onderweg hebben we veel dieren, zoals reeën gezien en diverse soorten vogels, bijvoorbeeld ooievaars.

Nadat de snelweg hadden verlaten, kwamen we op diverse soorten wegen, die vrij goed waren, maar ook heel slechte bij.

Onderweg zagen we kilometerslange boomgaarden. Ook viel op, dat op deze dag, zaterdag, overal aan de wegen werd gewerkt.

Mooi op tijd, om 19.15 uur kwamen we in Sejny aan. We werden welkom geheten door het personeel, waarna de kamers werden gewezen. Deze zagen er piekfijn uit. Na een goed verzorgde maaltijd, werd door een aantal van ons nog gewandeld in Sejny of nog even nagezeten. Daarna waren de meesten wel aan een welverdiende nachtrust toe.

Dag 3: zondag 9 mei (Moederdag)

Vandaag zijn er velen al vroeg op pad.

De hardloper van de groep vertrok al om iets voor 6 uur om de omgeving te bekijken. Hij kwam tevreden terug.

Andere groepsgenoten liepen al vroeg langs het Dominicanenklooster in Sejny. Door de straten hoorde je al vroeg “Ave Maria” als oproep om naar die kerk te komen.

Om 8.00 uur zit iedereen, nog niet helemaal uitgerust, aan tafel voor een lekker ontbijt.

Er wordt door de reiscommissie verteld dat we vandaag een hele dag op pad gaan en om 20.00 uur pas terug zijn voor de avondmaaltijd.

Na het avondeten zal het hotel plaatselijke live muziek aanbieden, dat zal gezellig en laat worden.

Op het voorlopige dagprogramma staat voor vandaag:

Ontbijten; we nemen een lunchpakket mee.

Bezoek aan Dominicanenklooster in Sejny. Bustocht langs leuke dorpjes met houten kerken, zoals in Giby, Studzieniczna, dan langs het Augustow Canal (Paniewo sluis), Augustow, Suwalki, bezoeken centrum van Wigry NP in Krzywe met korte wandeling over educatieve paden: misschien nog een bezoek aan Camaldulenzers klooster in Wigry.

Diner

De dag verliep als volgt:

Het bezoek aan het Dominicanenklooster in Sejny was niet mogelijk omdat vandaag veel kinderen hun eerste communie gaan doen, wat een echt familiefeest is. Hierdoor konden toeristen geen kijkje nemen. Er gaat een Engels-sprekende gids, Adam, mee die ons de komende dagen veel zal vertellen.

Om 9.30 uur vertrok de bus. In de bus wordt de schoondochter van Jan Vos in verband met haar verjaardag via de mobiele telefoon toegezongen door alle groepsgenoten waarna de dag echt begon.

Als eerste stop na paar minuten.

Een groot houten kruis op een heuvel met veel keien. Bij het kruis zijn vele plantjes en kaarsjes in potjes.

Het houten kruis is in 1991 opgericht als gedenkplek voor de mensen die na de Tweede Wereldoorlog “verdwenen” zijn.

De verdwenen mensen waren waarschijnlijk verzetstrijders die zich schuilhielden in de bossen.

Velen zijn kort na de bevrijding door de Russen gearresteerd. Ongeveer 600 mensen zijn nooit meer teruggevonden. Voor die “verdwenen” mensen liggen rond dat grote houten kruis ongeveer 600 keien.

Iets verderop bezoeken we een houten katholieke kerk, waar op koperen platen aan de wanden de lijdensweg van Jezus Christus afgebeeld is.

Er is ook een schildering van de beschermheilige van de jacht. Om dat schilderij hing en geweien.

In de kerk zijn de banken versierd met witte doeken en rode naambordjes voor de kinderen die hun Eerste communie komen doen.

Namens de groep is er een donatie achtergelaten.

De volgende stop is bij een sluis in het “Kanal Augustowski” (Augustow Canal). Deze sluisen zijn wel 200 jaar oud.

Er wordt uitgelegd, dat door de dure belasting van de Duitsers de Polen besloten sluisen te bouwen om zo de waterwegen zelf in de hand te houden, zodat zij zelf hun waren naar andere havens in de Baltische zee konden vervoeren.

Toen deze sluisen in aanbouw waren, verlaagden de Duitsers hun belastingen, maar de Russen leverden een bijdrage om de bouw van de sluisen af te maken.

Nu worden de sluisen alleen nog voor toeristische doeleinden gebruikt.

We bekijken verder een houten Katholieke kerk uit 1840.

In en om deze kerk komen op bijzondere katholieke feestdagen, zoals 16 augustus, zo’n tweeduizend mensen om samen 3 dagen te bidden en hun eigen waren te verkopen.

In 1904 kwamen op die dagen 34.000 mensen samen.

Ter nagedachtenis aan het belangrijke bezoek van Paus Johannes Paulus II (van Poolse afkomst) aan deze kerk was er een grote beeld van de Paus aan de rand van een rivier geplaatst.

Daarna zijn we naar Suwalki gegaan, waar een wandeling werd gemaakt.

De meeste restaurants waren bezet door families die de Eerste Communie vierden.

Na even zoeken toch een leuk cafeetje gevonden, waar de moeders van hun mannen iets te drinken kregen, in verband met Moederdag.

Een vrouw uit de groep kreeg vanmorgen al vroeg een berichtje vanuit Nederland op haar gsm:
“vandaag goed genieten op je Moederdag”, dus de communicatie met Nederland is goed.

In Wigry hebben we een Camaldulenzers klooster bekeken. We kregen van de gids 40 minuten de tijd, maar dat waren waarschijnlijk Poolse minuten, want de tijden werden vaak verdubbeld of uitgebreid tot nog langer.

Het klooster was gebombardeerd in de oorlog, waardoor er vele originele schilderijen en beelden verwoest waren.

Bij de wederopbouw die duurde tot ongeveer 1969 zijn kopieën van de schilderijen door middel van restanten en verhalen uit die tijd opnieuw in ere hersteld.

Het klooster is bovenop een heuvel gebouwd, zodat je in de toren een prachtig uitzicht over de omgeving met de vele meren hebt.

Vandaag zijn onder andere de volgende dieren gezien:
Een witte kwikstaart, koekoek, grote zaagbek, kraanvogel, verschillende soorten eenden, zwart-witte ooievaars, wat bij nader inzien toch kraanvogels bleken te zijn.

Dit gebied is behoorlijk heuvelachtig, wat volgens Ep ideaal is voor de landbouwers, omdat ze per hectare meer meters grond hebben.

Rond 18.30 uur zijn we terug in het hotel waar om 20.00 uur, zoals vermeld, het avondeten wordt geserveerd. Tijdens het eten hebben wij live muziek van twee mannen, die zongen en keyboard spelen.

Het geluid staat erg hard, waardoor wij elkaar aan tafel niet meer kunnen verstaan.

Vele mensen gaan na de maaltijd dan ook ergens anders gezamenlijk kletsen. Ook wordt er naar hartenlust gespeeld biljart. Kortom een geslaagde, goed bestede dag.'

Dag 4: maandag 10 mei

's Morgens krijgen we een goed ontbijt, bestaande uit brood, beleg en twee pannenkoekjes met een soort kaas met vanillesaus. Blijkbaar hebben ze door dat we een

zware dag tegemoet gaan met kanoën of fietsen. De groep mocht kiezen en is precies in

tweeën gesplitst: 16 personen gaan fietsen en 16 personen gaan kanoën.

Om 9.00 uur staat iedereen paraat bij de bus. Bij het instappen achter in de bus is een mysterieuze cirkel zichtbaar. “Graancirkel” in het raam?

Verslag kanoërs:

Met de auto worden we naar het startpunt van de kanotocht gebracht. Dit is verder weg dan we hadden verwacht en ook over zandwegen. Dan steekt er een hert over, maar dit blijkt, als we naderen, geen ree te zijn maar een eland. Ze staan met z'n tweeën in het bos.

Er zijn onderweg droogschuren te zien waar tabak gedroogd wordt. Ook zien we allerlei vogels, waaronder lijster en ooievaar.

Om 10.40 uur vertrekken we om de lange route met de kano's te maken. We gaan met

8 kano's en Wil is de kapitein. We moeten allemaal een zwemvest aan en stappen dan met behulp van de bootverhuurders in. Voordat iedereen zit zijn we een half uur verder.

Na wat onwennigheid komt iedereen goed op gang. We hebben de grootste lol, want we kunnen ons met de stroom mee laten voeren en hoeven alleen maar te sturen.

Onderweg horen en zien we diverse vogels en dieren. Rietgors, grote en kleine karekiet, zaagbek, rietzanger en we zien ook beverburchten en afge-

knaagde bomen. Een eekhoortje houdt ons een tijdje gezelschap door mee te lopen langs de kant. Tijdens de lunch op een mooi plekje ziet iemand een kikkertje die bewonderd wordt door iedereen. Ook zien we een waterscorpioen en “watervarkens”. Deze laatste zijn wat minder

omdat deze dood in het water liggen en niet zo lekker ruiken. De gids vertelt ons later dat dit komt door de strenge winter. Een aantal mensen hebben ook wilde zwijnen over zien zwemmen.

Verslag fietsers:

De start voor de fietsers is bij het bezoekerscentrum van het Wigierski Nationaal Park.

We krijgen eerst een rondleiding in het museum wat bij het bezoekerscentrum hoort.

Daarna is er een rondleiding over een vlonderpad, wat verderop staan meerdere insectenhôtels. Ook zien we een bijenkast hoog in de boom hangen, wat vooral interessant is voor de imkers onder ons.

Om 11.30 uur start de fietstocht die, naar later blijkt, 23 km was.

Omdat het pad af en toe nogal ruig was en veel boomwortels bevatte werd er al snel gezegd dat we aan “wildwortelfietsen” deden.

Tijdens deze tocht was er af en toe ook wat materiaalpech; er liep nogal eens een ketting van de tandwielen af en wat later op de morgen werden we geplaagd door een lekke band.

Daar werd een nieuwe fiets voor gebracht. Tijdens de korte stop hiervoor konden er mooie foto's gemaakt worden van de beverburcht die aan de overkant van het water zichtbaar was.

Gedurende deze tocht hebben we vele bosanemonen gezien. Ook was er een edelhert zichtbaar, dat duidelijk van ons schrok en de benen nam. Aan sommige bomen was te zien dat er aan harswinning werd gedaan.

's Middags komen we langs een boerderij, die door de vorige paus, de Poolse Johannes Paulus II werd bezocht, omdat hij graag een arme Poolse familie wilde bezoeken.

Wat opvalt aan dit sobere huis is dat de moderne tijd hier niet aan voorbij gaat zonder telecommunicatie want er staat een grote schotel voor ontvangst.

Vogels werden ook gehoord en gezien: specht, wiewaal, nachtegaal, buizerd, ooievaar, ijsvogel, tuinfluiter, grote bonte specht, boompieper, appelvink, rietzanger.

Na afloop van de fietstocht worden we door chauffeur Arie weer met de bus naar ons hotel gebracht waar we de verhalen horen van de kanovaarders, waarvan sommigen behoorlijk kennis hebben gemaakt met het koude water.

Dag 5: dinsdag 11 mei

Na een regenbuitje vannacht begint de morgen bewolkt.

Vandaag gaan we wandelen in het meest noordelijke deel van het Wigierski Landscape Park. Het is een behoorlijk eind in de bus. Het landschap rond Sejny, waar we eerst doorrijden is sterk golvend met kleine heuveltjes en dalen. Het profiel doet denken aan een duinlandschap. Mogelijk is het na de laatste ijstijd door stuivend zand en leemdeeltjes vorm gegeven. Voorbij Suwalki wordt het heuvelprofiel grootschaliger. De grond op de geploegde akkers is ook minder zanderig en bevat meer stenen. Waar je rond Sejny veel extensief benut grasland ziet, heb je hier meer akkers waar koren, aardappelen en maïs verbouwd worden. Waarschijnlijk is de afzetting die hier na de ijstijd lag minder ondergestoven.

Intussen zijn we aangekomen bij het eerste doel van onze tocht. Een dubbel spoorwegviaduct, dat 36,5 m boven de rivier het dal overbrugt. Het is tussen 1914 en 1924 door de Duitsers gebouwd. Het had vooral een militair

strategisch doel en is tot 1945 in gebruik geweest. De vormgeving van het viaduct doet denken aan Romeinse bouwwerken en de structuur van het afschilferende beton versterkt dat nog. Het ziet er veel ouder uit dan het is. De rails zijn verdwenen. Het is nu geprivatiseerd en wordt uitgebaat als toeristische attractie.

Bij het parkeerterrein waar de bus staat, horen we een roerdompachtig geluid. Nou ja, wel minder zwaar en verdragend. Volgens de kenners moet het de vroedmeesterpad zijn.

Het hoofddoel van de tocht is het Romincka Forest (het Rode Woud). Volgens het programma komen hier o.a. herten, elanden, wilde zwijnen en wolven voor. We maken dus met z'n allen flink wat lawaai. Stel je voor dat we een wolf zouden tegenkomen. Het eerste deel van de wandeling gaat tot een beekje, dat door het moeras kronkelt. De Stuga Zytkiejska. Onze gids vertelt dat het pad een km na het bruggetje de Russische grens passeert. Wandelaars die de grens oversteken en daarbij de Russische grenswacht tegenkomen, komen pas dagen later en vele zloty's armer weer terug. Jan en Wilma zijn die kant op en we vrezen het ergste, maar gelukkig kan Jaap ze nog op tijd terughalen.

Het Romincka Forest omvat 5 reservaten, tezamen 460 ha moerasland. Langs de beek zien we in de modder otterprenten. Ook de bever heeft duidelijk zijn visitekaartje afgegeven in de vorm van afgeknaagde en geschilde takken en een bijna doorgeknaagde boom. We komen bij een stroomversnelling, die de paaiplaats van de beekprik blijkt te zijn. In de ondiepe grindbedding houden tientallen aalachtige visjes zich met hun zuigbek vast aan de steentjes. Ze plakken hier hun eieren aan de grindkeitjes, waarbij het mannetje ze bevrucht. De larven zullen stroomafwaarts meegevoerd worden. Als de dieren hun definitieve gedaante aangenomen hebben, zuigen ze zich vast op de huid van een vis. Met hun raspbek maken ze een wond in de huid van het slachtoffer om zich met zijn lichaamssappen te voeden. Volgroeid zoeken ze de plaats op waar ze geboren zijn om daar te paaien en te sterven. Jaap blijkt een meester in het vangen van de dieren, maar het levert hem wel natte voeten op.

We zien o.a. de gele bosanemoon, moerasviooltje, de kuifjeszwam en onder de wat hogere naaldbomen, waar voldoende licht tussen de stammen door valt, is de bodem gespikkeld van de witte klaverzuring. Ook de bosanemoon is langs de paden volop te zien. Op pas afgezaagde boomstobben zitten tientallen mestkevers die zich kennelijk tegoed doen aan het sap dat nog stroomt.

De gedenksteen, die herinnert aan het heuglijke feit dat Keizer Wilhelm II een 24-ender omlegde, kunnen we door te hoge waterstand niet bereiken. We komen door een sparrbos met prachtig uitgegroeide bomen. Klaas laat zien hoe je eenvoudig een redelijke schatting kunt maken van de hoogte van een boom. Hij komt uit op 33 m. De lichtval door de hoge kruinen tovert een sprookjesachtige sfeer tussen de kaarsrechte stammen.

Op weg naar een beverdam komen we langs een veld met wel 60 bijenkasten. Twee imkers zijn de kasten aan het controleren. De verdwijnsiekte heerst hier kennelijk nog niet. Zo te zien zijn de kasten goed bevolkt. De beverdam is behoorlijk imposant. In een flink stromende beek creëren ze een verval van ongeveer een meter. Vanuit het stuwmeertje dat zo ontstaat zoekt de beek een nieuwe stroombedding, die verderop weer in de hoofdbedding uitstroomt. Er leven ongeveer 250 bevers in dit gebied.

Op de terugweg zie ik vanuit de bus hoe een kiekendief ruzie maakt met een ooievaar. Het weer heeft zich uitstekend gehouden.

Na het diner verzamelen we ons rond het kampvuur. Een muzikant met trekkharmonica, laten we hem Janosj noemen, probeert het gezelschap in beweging te krijgen. Dat valt nog niet mee met Staphorsters. Maar dankzij Janosj' niet te temperen enthousiasme en de (zelfs voor zijn dochter Jeanet) onverwachte talenten van Wolter komen we toch nog los en uiteindelijk dansen we de polka.

Met zware voeten en een licht hoofd rollen we uiteindelijk in bed.
't Was 'n een schone dag.

Dag 6: woensdag 12 mei

Weer een dag van genieten.

Onze Adri had en rustdag en wij gingen met bus van de lijndienst naar onze bestemming. Dat was voor sommigen gelijk al genieten: al die jonge Poolse vrouwen in de bus.

Met passen en meten gingen wij op weg voor een fietstocht rond het Wigrymeer.

Voor ons als fietsers werd het een prachtige wildwortel fietstocht met een enkele pechvogel, maar dit werd door Adam perfect opgelost. Het ging over hobbelige paden en houten vonders door de ongerepte natuur: 100.000 hectare aan de Poolse kant en nog veel meer aan de Russische kant.

Wij werden één met de natuur: de vogels, de geluiden, de bloemen, een hert op nog geen 20 meter afstand en een eland met kalf. Daar mochten wij fietsen. Ook van het innerlijke voor de mens mochten wij van genieten in prachtig hotel aan het meer, waar op dat moment een bruidspaar in een bootje aan het roeien was voor hun bruidsreportage.

Roel verloor zijn bril, maar Adam kwam weer gelijk in actie en de magneetbril werd gevonden, met enig oponthoud als gevolg.

Langs al die meren met de grote karekiet in het Poolse riet, maar vooral de rust en de stilte is het prachtig.

Ook liep, midden door het woud een smalspoorbaan, waarlangs het hout werd afgevoerd.

Het was weer een dag om nooit te vergeten.

Dag 7: donderdag 13 mei (Hemelvaartsdag)

Deze christelijke feestdag wordt in Polen niet gevierd. Dus de winkels zijn open en er wordt gewerkt.

Na het “goedemorgen allemaal, hebben jullie lekker geslapen” van Janny, vertelde zij, dat wij om 9.00 uur zullen vertrekken en bij het bezoekerscentrum Suwalki onze gids Adam zullen oppikken.

Maar eerst zingen we allemaal Vrouk Muller toe, die vandaag jarig is. Na het “lang zal ze leven” heeft Janny een kado voor Vrouk en een verrassing voor ons: Vanavond zal er om 20.00 uur een Litouwse folkloristische groep voor ons optreden.

We gaan op weg en ondertussen is het weer opgeklaard. Onderweg komen we langs een houten kerk, waarvan het dak van populierenhout is gemaakt. In dit dak zitten zeldzame, merendeels vrouwelijke vleermuizen: wel 500 stuks. De Latijnse naam voor deze vleermuizen is *Myotis Dasycueme* (dit voor de liefhebbers). Ondertussen is er een kraanvogel gesignaleerd. De bus rijdt naar het eindpunt van de wandeltocht. Daar zal hij wachten, totdat wij terugkomen.

We rijden nu naar het beginpunt van de wandeling van 12 km. Er is nog een tussenstop bij een heuvel waar een mooi uitzicht is over het omliggende landschap. Op deze heuvel staat een groot kruis met een plaquette. Hierop staat, dat paus Johannes Paulus II als kind in deze omgeving is geweest. In dit gebied liggen wel 10.000 grote stenen, overblijfselen uit de ijstijd.

Om 11.30 uur komen we bij het bospad aan, waar de wandeling begint. We volgen eerst de groene en daarna de rode route, zegt Adam.

Na vijf minuten lopen komen we bij een heuvel aan, die Adam in rap tempo beklimt. Daarna volgen er nog 10 mensen, die van het uitzicht willen genieten.

We vervolgen onze weg en er worden bloeiend geel nagelkruid en bosanemonen gespot.

Ook een scharrelaar wordt gehoord, maar daar was niet iedereen het er over eens.

We stoppen bij een heuvel. Dit is privé grond, maar van Adam mogen we naar boven klimmen. De heuvel is bedekt met sleutelbloemen en Jeannet ontdekt zenegroen.

Bovenop de heuvel staan drie paarden. We houden een pauze om de meegebrachte lunch op te eten. Jan Vos ontdekt een apart vogeltje een “achterdeboomkruiper”.

We zijn nu het bos uit en lopen op zandpaden. Bij een boerderij staat een waterkrachtcentrale uit 1642. Er wordt een gebroken hartje ontdekt en de wielewaal en de koekoek zingen hun lied. Adam vertelt over de grondsoort, waar ijzer, titanium en zink in zit.

Doordat de lagen schuin lopen en erg dun zijn, is het moeilijk om dit te ontginnen en dus niet rendabel.

Jaap vertelt over het “oei oei” vogeltje en ondertussen is er een bonte kraai gezien. Ook is er een bruine rups gevonden. Het is ondertussen 13.45 uur en we moeten nog 8 km lopen. De lucht begint donkerder te worden en in de verte flitst het al. We gaan wat sneller doorlopen. Maar we hebben geluk, het onweer drijft af, helaas begint het wel hard te regenen.

We lopen langs een oud evangelisch kerkhof, waar op de graven keien staan.

Daarna komen we in een gehucht, waar een oud orthodox evangelisch houten kerkje staat. Aan het kruis is te zien, dat dit een afsplitsing is, want er staat nog een extra streepje door het kruis. Een oude man maakt ons duidelijk dat wij het kerkje met gepaste eerbied dienen te passeren.

Er is een kiekendief en een geelgors gesignaleerd.

Adam zegt, dat we nu de keus kunnen maken om of de rode route te vervolgen of over te gaan op de blauwe route. Die is net zo lang, maar veel mooier. Er moet dan wel tol betaald worden. Penningmeester Harm is het daarmee eens. Wij kiezen voor overstappen op de blauwe. Via asfaltpaden komen we bij een boerderij aan.

Harm betaalt 64 zlotys en we vervolgen onze weg. In deze omgeving liggen grote stenen. Met deze stenen is de bunker van Hitler gebouwd.

We volgen nu smalle paadjes en komen bij de dolina's. Dit zijn valleien, die in de ijstijd zijn ontstaan. We pauzeren daar een poosje en genieten van de vier koekoeken, die heen en weer vliegen. Ook is er een koninginpage gezien.

Donkere wolken pakken zich samen en het wordt tijd om snel naar de bus te gaan.

Bij het uitzichtpunt begint het keihard te regenen en we worden in het laatste stukje naar de bus kleddernat. Om 18.00 uur zitten we in de bus en genieten van de warme koffie, die Arie alvast gezet had. Al met al een mooie, maar voor velen ook een vermoeiende tocht, die uiteindelijk wel 15 km bleek te zijn geweest.

Hoe is het ondertussen met Arie, de chauffeur en Hiltje gegaan?

Zij reden naar het eindpunt van de wandeling en hadden tot 16.00 uur of als het tegen zat tot 18.00 uur de tijd voor zichzelf. Zij verkenden de omgeving en maakten foto's.

Toen zagen zij het dreigende onweer en bedachten, dat de groep, als die snel was, wel naar de bus zou lopen. Dus om 15.30 uur zaten zij heerlijk in de bus, de koffie gezet, maar geen groep. Om 17.00 uur ging Arie Adam bellen om te horen, waar de groep was.

Daarna duurde het nog een uur, voordat we weer compleet waren.

Na aankomst in het hotel was er weinig tijd voor een douche, want om 20.00 uur was het diner. Daarna volgde het beloofde optreden van de Litouwse

Folkloristische Groep “Anta”. De groep bestaat uit 12 personen + muzikant, maar gezien het korte tijdsbestek waarin de afspraak was gemaakt, waren ze slechts met 5 personen aanwezig. Ze treden op in originele Litouwse klederdracht. Ook hebben ze al in diverse andere landen opgetreden. Het dorp waar zij wonen ligt wel

in Polen, de mensen hebben ook de Poolse nationaliteit, maar het is een echt Litouws gemeenschap. Er wordt Litouws gesproken en dat levert natuurlijk weer veel vertaalwerk op: van Litouws in Pools, in Engels, in Nederlands. Maar dat mag de pret niet drukken. Gelukkig was Adam ook aanwezig en dat vergemakkelijkte de zaak. De groep laat ons een dans zien, daarna kiezen ze mensen uit onze groep om mee te dansen en daarna kiest weer iedereen iemand om mee te doen. Hilariteit alom, maar reuze gezellig. Zo worden er heel wat dansen opgevoerd. Na een korte pauze volgt het 2de gedeelte met weer andere dansen. Ook worden er diverse liederen gezongen. Na afloop van hun optreden vragen zij of wij nu wat voor hen willen zingen. Natuurlijk voldoen wij aan het verzoek. Met vereende krachten wordt o.a. De Klok van Arnemuiden, Tulpen uit Amsterdam, Zuiderzeebalade veelstemmig ten gehore gebracht. Janny bedankt de groep namens ons en het was klip en klaar dat zowel wij, als ook de groep het reuze naar hun zin hadden gehad. De CD, die de groep bij zich had, vond gretig aftrek. Toen de groep was vertrokken werd afscheid genomen van onze gids Adam. In warme bewoordingen over en weer werd gememoreerd dat we een hele fijne week samen hadden gehad. Daarna was het zo langzamerhand tijd om ons bed op te zoeken, want de koffers moesten nog worden gepakt.

Dag 8: vrijdag 14 mei

Na een mooi-weer vakantie vertrokken we, na een stevig ontbijt en met het welbekende lunchpakket mee, om 7.50 uur. Het regent! Vandaag hebben we 650 km voor de boeg, met Arie weer achter het stuur.

Voor we vertrokken kregen we ook nog een soort “koek”, een zogenaamde “sekacz” van het hotel aangeboden. Deze is samengesteld uit rauwe ei, suiker en bloem. Dit alles wordt boven een vuur, draaiend aan een spit, geroosterd. De smaak was redelijk tot goed.

Bij een tussenstop bij een benzinstation meenden sommigen een scharrelaar te hebben gezien, maar hierover waren de meningen verdeeld.

De volgende stop van ongeveer 1 uur, hadden we bij een winkelcentrum in Warschau. Om 13.15 uur vertrokken we hier weer, richting het luxe hotel in Poznan, waar we de heenreis ook hebben overnacht.

Om 20.00 uur hebben we gedineerd. Daarna was het weer lekker slapen.

Dag 9: zaterdag 15 mei

Na een enerverende week in Noordoost Polen en al weer 1 reisdag achter ons, beginnen wij aan de laatste tocht richting huis.

Om 5 uur zijn de meesten opgestaan en vanaf 6.00 uur kon er worden ontbeten. Om 7.00 uur moesten wij in de bus zitten, want er moest nog 830 km worden afgelegd.

De eerste stop is bij de kabouters, rieten manden etc., op verzoek van een aantal van ons.

Na inkoop van manden, kabouters en andere spullen roept Kees ons, dat we op moeten schieten, anders wordt de bus te vol. Het is inmiddels weer gaan regenen, maar we kunnen lekker warm en droog zitten in de bus.

De tweede stop is om 11.00 uur en we zijn al bij Berlijn. Arie heeft een half uur rijontzegging, dus we kunnen even lekker koffie drinken. Buiten is het koud en kil.

De derde stop is om 2.00 uur vlak voor Hannover. We gaan bus uit en bus in; de reis verloopt voorspoedig. Onderweg in de bus worden de gekregen foto's van het Wigierski Nationaal Park verloot.

De vierde stop is 20 km voor Osnabruck en het is nu wel zeker dat we geen scharrelaar meer zullen zien: nog 195 km te gaan naar IJhorst.

Het laatste stuk verloopt ook voorspoedig en om ongeveer 7 uur arriveren we bij Kroko Multipunt in IJhorst.

We moeten allemaal nog even in de bus blijven zitten want Harm, Jan en Janny worden bedankt voor de vele werkzaamheden en beslommeringen, die de reis met zich meebrengt. Ze worden dan ook beloond met een prachtige bos bloemen.

De meesten van ons blijven bij Kroko, waar eten voor ons geregeld is. Het Hollandse eten smaakt ons weer goed.

We kunnen terugzien op een geweldige week waarin we veel gedaan hebben en prachtige natuur hebben gezien.

Nadat iedereen afscheid van elkaar heeft genomen, keren we voldaan naar ons eigen adres.

Nog een afsluitende natuurgroet van één van de deelnemers aan deze reis:

Polen: zo ongerept, zo stil, bossen, water, rust

Zo stil genieten van al die gewone dingen,

de velden met paardenbloemen, de vliegende koekoeken,

ogen te kort voor al die schoonheid.

Als mens te mogen genieten van al deze dingen,

dat geeft je innerlijke rust en

besef je wat een kleine schakel je bent in deze natuur.

Wees er zuinig op.

Roel Smit, Hoogeveen

Albert vertelt

KERKPAD OUD-AVEREEST - DEN KAAT

Vanaf de kerk in Oud-Avereest –derde kerkgebouw sinds 1236 – gaan we achter de kerk langs door het witte hek van landschap Overijssel. Links een hakhout bosje dat vroeger om de tien jaar werd gekapt voor Run. Dit is eikenschor die voor de bereiding van leer werd gebruikt. Dit werk werd vaak gedaan door zogenaamde Eekschillers die van de Veluwe kwamen. Rechts een houtwal deze werd vroeger veel gebruikt voor boeren geriefhout zoals: bonenstokken, brandhout etc. en werd om de 10 á 12 jaar gekapt. Bepaalde eiken liet men staan en spaarde deze voor later om dan te dienen voor reparatie en nieuwbouw van boerderijen. Voor dit doel werden ook wel vaak rondom boerderijen eiken geplant: de zogenaamde Eikengaarden. Wij lopen door een mooi kleinschalig landschap met veel houtwallen. Deze houtwallen deden vroeger ook dienst als perceelafscheidings en Vee-kering. Maar ook werden/worden de houtwallen gebruikt door zoogdieren, vogels, vlinders en vleermuizen als trekroute en als oriëntatie in het landschap. Na een eind te hebben gelopen zien we links een mooie zogenaamde één-mans-es. Deze essen werden in de loop van de eeuwen bemest met ruwe stalmest uit de potstal. De essen werden steeds met mest opgehoogd om gebruikt te worden voor verbouw van koren en aardappelen. Men heeft eens uitgerekend dat z'n es een millimeter per jaar groeide. De es waar we nu voor staan is omzoomd door een houtwal. Helaas zijn veel van deze wallen verdwenen, maar gelukkig worden ze hier en daar weer hersteld. Na enkele tientallen meters staan we aan de rand van het Reestdal. Rechts zien we nog een klein moerasje met riet waar verschillende rietzangers broeden. Hier hebben we een mooi overzicht over het dal. Wij vervolgen ons pad, maar u moet eens letten wat hier allemaal groeit aan planten en soorten bomen o.a. de zwarte bes. Wij zijn nu aangekomen bij het kerkvondertje –ook wel bruggetje van Bartje genoemd – en gaan over ons prachtige riviertje de Reest: de grens tussen Drente en Overijssel met aan weerszijden bezittingen van het Drentse Landschap en Landschap Overijssel.

De Reest is een ijzerhoudend zwakstromend laaglandse Veenbeek dat goed aan het water is te zien. Soms drijft er een blauw vlies op het water dat doet denken aan olie, maar is een ijzerbacterie. Door een steentje in de blauwe vlek te werpen en trekt het blauwe vlies naar het steentje toe, dan is het olie. Verwijderd het vlies zich van het steentje, dan zijn het ijzerbacteriën

De lengte van de Reest is ongeveer 35 kilometer met een verval van 5 á 6 meter nabij Meppel. Wij vervolgen ons pad nu aan de Drentse kant. Links zien we weidegebied waar verzuringproeven worden uitgevoerd voor flora en waterpeilhoogten: vandaar het molentje. Al verder lopende zien we ook rechts een mooi drassig stukje beekdal met veel tormentil en moerasviooltjes. Hopelijk komt de zilveren maan (vlindersoort) hier weer terug want het is zijn waardplant. Bij de vonder hebben we ook mooi kunnen zien hoeveel meanders of bochten er in de Reest zitten. Wij zijn inmiddels weer bij een brede houtwal aangekomen met weer een mooie één-mans-es. Dit gebied was tachtig jaar geleden bijna helemaal bedekt met heide. Mijn grootvader (1869-1945) heeft deze es, denk ik, 100 jaar geleden ontgonnen. Bij het bos komen we aan bij een vijfsprong en hier splitst het kerkpad. Linksaf kun je via de Wildenberg naar de Pieperij en over de heide naar het Nolderveld. Dit laatste pad bestaat niet meer. Rechtsaf ga je naar drie boerderijen die ook bij Rabbinge behoren. Bij de boerderij is een potstal gebouwd voor limousines: koeien in eigendom van het Drents Landschap. Wij lopen rechtuit de hoogte op. Wij staan hier aan de rand van het Drentse plateau of stuwwal van Zuidwolde. Links zien we enkele beuken staan, de grond is hier wat lemig dus beter van kwaliteit vandaar beuken. Rechts staan nu eiken, dit was vroeger ook heide en veel verder naar rechts zijn vroeger eiken aangeplant. Wij komen bij een viersprong en steken deze over en na enkele tientallen meters treffen we aan weerszijden heide aan van ons pad. Deze heideveldjes zijn de laatste jaren erg ingekrompen: helaas. Ook de prachtige jeneverbessen die hier stonden zijn op een paar slechte exemplaren na verdwenen. Kraaiheide zien we hier het meest. Wij komen weer bij een viersprong die we ook oversteken. Ook hier treffen we weer een paar stukjes heide aan ook meest kraaiheide. Hier zit veel leem in de bodem dat werd vroeger in de boerderijen gebruikt voor de deel (vloer in het achterhuis). Een eindje voorbij de heideveldjes zien we nog restanten van een afgraving, hier werd vroeger vloerzand gewonnen. Mooi wit zand dat op de plavuizen (vloer in de woonkamer), soms in mooie figuren, werd gestrooid. Als we iets verder lopen loopt het pad weer omhoog. Hier liggen veel dekzandruggen die vijftig jaar geleden nog begroeid waren met honderden jeneverbessen. Zestig jaar geleden speelden we hier als kinderen. Je kon voorbij lopen op enkele meters afstand zonder opgemerkt te worden. Nu staan er maar enkele jeneverbessen meer: het is overwegend eik. Wij bevinden ons nu in het gebied van de familie Huizinga. Als we iets verder lopen zien we dat het pad weer afloopt en na ruim honderd meter

passeren we een stroompje, het is bijna niet meer te zien als je het niet weet. Dit stroompje voerde water af van een prachtig vennengebied links van ons naar het Zwartenskaat en van hieruit naar de Reest toe.

Helaas is dit mooie veengebied verdwenen door ontginning omstreeks de Tweede Wereldoorlog. Het gebied waar we nu staan is weer van de stichting Het Drentse landschap. Wie weet misschien wordt de tijd weer teruggedraaid. Na ruim honderd meter lopen hebben we een mooie inkijk in het Zwartenskaat en de Plasse –buurtschap Rabbinge – met op de achtergrond een paar mooie boerderijen. Dit is het gebied waar de boomkikker nog voorkomt. Het is een klein zijdal van de Reest. Als vroeger het Reestdal onder water stond steeg ook hier het waterpeil mee en s'inters liepen we er schaats. Als we achterom kijken zien we eiken en berken. Dit was vroeger een nat stukje heide met tegen de dekzandrug een Bron die stond zomer en winter tot de rand toe vol met water. De Bron is geheel opgedroogd. Hier stonden veel klokjesgentianen en die hebben het nog heel lang volgehouden en zijn nu, denk ik, 10 jaar geleden verdwenen. Op dit punt splitste het kerkpad zich vroeger om later, zoals ik straks zal vertellen, weer op dit pad zal uitkomen. Wij vervolgens onze weg en zien aan de rechterkant oude Veenputten. Hier is vroeger veel turf gegraven en als we over de Veenputten heen kijken zien we door het bos weiland waar het veen allemaal is afgraven. Dit gebied wordt ook de Veenakkers genoemd. Ook de Plasse die ik zo-even genoemd heb is zo ontstaan, want mijn grootvader (1869-1945) verkocht deze turf. Als we verder lopen was er vroeger voorbij de grote eiken weer een heideveldje aan de linkerkant met hier en daar een jeneverbes en er stond ook een polletje witte heide, dat wil zeggen die bloeide wit. Hier kwam ook de afsplitsing die ik straks genoemd heb op het pad uit. Links zien we een dekzandrug die nu helemaal begroeid is met bos en rechts zien we een hoogte die zich uitstrekt naar de zogenaamde Holtberg: de laatste uitstulping van het Drentse plateau. Op deze hoogte naast ons pad schijnen omstreek 1900 veel jeneverbessen te hebben gestaan. Mijn vader (1901-1997) heeft wel eens verteld dat ze op deze hoogte hun paasvuren brandden met gekapte jeneverbessstruiken. Het is nu bijna allemaal eik. Hier heeft ook jaren geleden een das zijn burcht gehad, evenals in de Holtberg. Dhr. Geitenbeek weet het nog wel. Als we ons pad vervolgen komen we bij een T-spitsing en kijken weer uit over het Reestdal. Aan de overkant zien we een oude en prachtig Esgehucht: Den Kaat (vroeger Ten Cotte). Hier staan een paar heel mooie boerderijen. Op de zo juist genoemde T-splitsing gaan we linksaf. Rechts van ons het Reestdal en links een lang gerekte dekzandrug nu begroeit met diverse boomsoorten. Dit was ook heide met hier en daar een vliegden. Bij de bocht aangekomen gaan we naar rechts. Ook liep hier vroeger een pad naar links achter de dekzandrug langs. Ook bij de boerderij die voor ons ligt liep nog een pad naar de Nieuwe Dijk richting Nolde, Schrapveen en het Jodenvonder. Bij deze boerderij is nog een gedeelte van een mooie Eikengaarde te zien. Wij

zijn dus in de bocht naar rechts gegaan en komen weer bij een brug over de Reest met hieronder een kleine stuw. Deze stuw staat op de nominatie om in 2010 te worden opgeknapt en de vistrap wordt eveneens hersteld (informatie Reest en Wieden). Over de brug lopen we weer in Overijssel en richting Den Kaat, zojuist genoemd. Hier komen we aan de Provinciale weg Balkbrug – Zuidwolde. Vroeger liep hier nog een pad naar Den Oosterhuis – Schrapveen en nog een pad langs de Katingermolen (is er niet meer) naar Den Pol en Dedemsvaart. Dit kerkpad wat ik nu heb beschreven is erg oud, want de eerste kerk op Oud-Avereest is al gebouwd in 1236. Andere bronnen spreken over 1290, maar wel oud in ieder geval. Dit was in het kort met enige details over het kerkpad Oud-Avereest – Den Kaat. Tijdens een excursie is er nog veel meer over te vertellen.

Bronvermelding: vader en overgrootvader

Anno 1985

Albert Dragt
A. Toriedreef 13
Meppel

VELDWAARNEMING UIT HET NATUURGEBIED MÜRITZ-NATIONALPARK

Omgeving Federow,

Vanaf 4 t/m 9 oktober 2010.

Aalscholver, Boomklever, Boomleeuwerik, Bonte kraai, Blauwe reiger, Do-daars, Grote Zilverreiger, Groenling, Grauwe Gans, Gekraagde roodstaart, Gele Kwikstaart, Grote Zaagbek, Bonte Specht, Grote Lijster, Glanskopmees, Fazant, Fuut, Huismus, Huiszwaluw, Kievit, Kneu, Knobbelzwaan, Kraanvogel, Kramsvogel, Koperwiek, Krooneend, Kuifeend, Meerkoet, Merel, Raaf, Ringmus, Rode wouw, Roodborst, Slobeend, Smient, Spreeuw, Staartmees, Tafeleend, Tapuit, Tjiftjaf, Torenvalk, Tortelduif, Visarend, Visdief, Vink, Wintertaling, Wilde Eend, Grote Wilde Zwaan, Witte Kwikstaart, Zanglijster, Zearend, Zilvermeeuw, Zomertaling, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte Specht, Zwarte Kraai.

Waarneming Zoogdieren
Bosmuis, Eekhoorn, Reeën,
Vleermuis.
Sporen van: Wildzwijn.

Vlier gedicht : *De Flierefluiter*

*Kom hier, kom hier, kom hier,
dan vertel ik je van de vlier.*

*Vind u mij een rare snuiter?
ik ben een echte flierefluiter!*

*De vlier, een onderschatte struik,
is heel gemakkelijk in 't gebruik
bij geldgebrek voor 'd apotheek
een goede hulp bij maag van streek*

*De bessen zuiveren het bloed
en zijn ook tegen hoest erg goed*

*De wortel tegen waterzucht
en bloesem stoombad geeft weer lucht
Ook keelpijn, oorpijn verdwijnt hiermee.
En jicht vermindert bij vlierbladerthee.*

*Herdersjongens maakten van de vlier
een mooie fluit voor wat vertier.*

*Maar...wie de wortels verwijdert krijgt zeker spijt
omdat je dan de duivel bevrijdt.
Wie zijn huis voor bliksem en ongeluk wil bewaren
zal altijd de vlier op zijn erf moeten sparen.*

Jan van Marle
Balkbrug

*Redactie en bestuur wensen u
goede kerstdagen
en een gezond en natuurrijk 2011*

NIEUWE LEDEN GEVRAAGD!!!

Vanaf 19 jaar is de jaarlijkse contributie 10 euro.

U ontvangt 4x per jaar het verenigingsblad 'De Scharrelaar'.

- 0 Jeugdlid van 8 t/m 18 jaar tegen een jaarlijkse contributie van 10 euro. Hij/zij ontvangt 4x per jaar het verenigingsblad 'De Scharrelaar'. En 1x per jaar de Nieuwsbrief met de activiteiten van de jeugdnatuurwacht 'Weer of geen weer'. Hij/zij mag mee met de jaarlijkse Nestkastcontrole.

Een jeugdlid van 15 t/m 18 jaar mag tevens naar keuze meedoen met de activiteiten van een van de werkgroepen van de Natuurbeschermingsvereniging.

- 0 Is er in het gezin reeds een lid of jeugdlid tegen een jaarlijkse contributie van 10 euro dan kan elk volgende kind jeugdlid worden voor 3 euro per jaar. Hij/zij ontvangt dan niet 'De Scharrelaar'.

Als hij/zij 19 jaar wordt, gaat het jeugdlid automatisch over naar lid à 10 euro per jaar.

Opgever

Nieuw lid/jeugdlid/geschenklid

Straat en huisnr

PC en Woonplaats.....

Geboortedatum

Datum Handtekening.....

Ouder/voogd.....

Dit formulier graag zenden of mailen naar:

Ledenadministratie Natuurbeschermingsvereniging

"IJhorst-Staphorst e.o."

p/a K. Compagner Boslaan 33

7951 CB Staphorst 0522 - 465050

E-mail: k.compagner@natuurbeschermingsvereniging.nl